

Ervaringen met Lesson Study: door samenwerken de les versterken

Al ruim drie jaar implementeert de VU in samenwerking met scholen de professionaliseringsmethodiek Lesson Study in Nederland. Daarnaast werken we al enige jaren samen met de Universiteit Twente, Windesheim, Universiteit Utrecht, Rijksuniversiteit Groningen en sinds kort ook met adviesbureaus Expertis en Inspirezzo om zo de methode verder te verspreiden en ook de effectiviteit van de methode verder te onderzoeken en te valideren. Zo neemt Lesson Study een steeds prominentere plaats in binnen het onderwijs.

Lesson Study heeft als doel teams te ontwikkelen tot professionele leergemeenschappen die de kwaliteit van de lessen zelfstandig en blijvend verbeteren. Deze ontwikkeling wordt aangestuurd door een procesbegeleider en een vakdidacticus, en volgt een cyclische werkwijze van analyseren, ontwerpen uitvoeren, observeren, bijstellen en evalueren. Wat Lesson Study bijzonder maakt is dat de ontworpen les wordt uitgevoerd, waarbij de overige teamleden de leerlingen observeren en op basis van deze bevindingen de les wordt bijgesteld en opnieuw wordt gegeven. De onderwijsbehoeften van leerlingen staan centraal als basis voor de les, leerlingen worden ingedeeld naar instructiebehoefte of werkhouding. De instructie en lesopzet worden vervolgens geheel ontworpen aan de hand van deze onderwijsbehoeften met specifieke aandacht voor vakdidactiek. Zo ontstaat een gedifferentieerde les, die aansluit bij wat de leerlingen nodig hebben.

Een greep uit de ervaringen....

Een veilige les waarin iedereen de vreemde taal spreekt

Het team Moderne Vreemde Talen van het Trinitas College in Heerhugowaard wilde binnen een Lesson Study cyclus onderzoeken hoe je in een les Spreekvaardigheid alle leerlingen aan het praten krijgt. Als docent is het lastig daar altijd zicht op te hebben en zijn het vaak ook dezelfde leerlingen die durven te praten in de klas. Het MVT team bedacht een zeer actieve werkvorm waarbij de leerlingen in groepjes een idool moesten raden. Dit werd zo ontworpen dat iedereen in het groepje wel moest praten. 'Het docententeam ziet nu in hoe enorm belangrijk het is om te differentiëren. Je leert om veel beter naar de leerlingen te kijken en niet te snel te oordelen' geeft een van de leraren aan. Het team is zo enthousiast over de methode dat zij volgend jaar zelfstandig, zonder begeleiding vanuit de VU, verder gaan met Lesson Study.

Wiskunde op maat

'Eindelijk snap ik wat ze bedoelen', geeft een leerling uit de brugklas van het Kaj Munk breed lachend aan. Het team heeft een les ontworpen waarbij zo veel mogelijk rekening werd gehouden met de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Door met het team na te denken over de manier waarop leerlingen leren en vooral wat ze nodig hebben om tot leren te komen ontstaat een andere les dan de reguliere aanpak. Op het moment dat een team het doel van de les voor alle leerlingen echt wil bereiken komen daar regelmatig onconventionele lessen uit. En dat is spannend, voor de leraren én voor de leerlingen. Op het moment dat een leerling van wie je dat niet verwacht aan jou teruggeeft dat hij nu eindelijk snapt hoe het in elkaar steekt met omtrek en oppervlakte, heb je als team een succeservaring aan hem gegeven. Het zou zomaar kunnen dat dit nu een leerling wordt die wiskunde nog steeds moeilijk vindt, maar tegelijkertijd heeft geleerd dat hij het wél kan!

Koken en rekenen

Het Van der Mey college is een VMBO school in Alkmaar. Alle teams hebben in schooljaar 2014-2015 met Lesson Study gewerkt om de kwaliteit van de lessen en de resultaten van de leerlingen te verbeteren. Het schooljaar daarop werden de teams vrij gelaten, maar wél uitgenodigd om de methodiek van Lesson Study te volgen. Het team Horeca en het team Rekenen sloegen de handen ineen en hebben een serie lessen ontworpen om de twee vakken te integreren. Doel hierbij was om de leerlingen door praktijkgerichte lessen beter gemotiveerd te krijgen om te rekenen. Bij het geven van de lessen zijn de leerlingen intensief geobserveerd om te zien of hun motivatie daadwerkelijk verbeterde. Voor één van de leerlingen had de docent het als volgt geformuleerd: *'D. mist de motivatie tijdens de praktijklessen. Stoort zich aan het gedrag van medeleerlingen, instructie van de docent duurt te lang, de tijd gaat naar de storende leerling. D. vindt de sfeer niet leuk in de klas.'* Door in het ontwerp van de les samen na te denken over deze leerling; wat zij precies nodig had en daar specifieke interventies voor te ontwikkelen is het gelukt om de motivatie van deze leerling te verbeteren.

Zelf aan de slag met Lesson Study?

Wil je meer weten over de mogelijkheden om Lesson study in jouw school te starten, of ben je geïnteresseerd in de opleiding tot procesbegeleider?

Kijk op de [website Lesson Study VU](http://www.lessonstudyvu.nl), of stuur een e-mail naar Tirza Bosma: t.bosma@vu.nl.

Meer informatie over de Lesson Study methodiek?

Bestel dan de uitgave Lesson Study: een praktische gids voor het onderwijs

(Uitgeverij Garant, S.L. Goei, N. Verhoef & S. de Vries) op de [website van Uitgeverij Garant](http://www.garant.nl).

